

F.t.l. om registrering af fonde

Lovforslag nr. L 184. Fremsat den 13. april 1983 af justitsministeren

Forslag

til

Lov om registrering af fonde

§ 1. Fonde, legater, stiftelser og andre selvejende institutioner (fonde) skal anmeldes til registrering. Registreringen foretages af justitsministeren (fondsregisteret).

Stk. 2. Dette gælder dog ikke:

- 1) Danmarks Nationalbank, sparekasser, pensionskasser og godkendte realkreditinstitutter,
- 2) fonde, som er oprettet ved eller i henhold til lov, og som er undergivet tilsyn af staten,
- 3) fonde, med hvilke en kommune eller amtskommune har indgået aftale til opfyldelse af kommunens eller amtskommunens forpligtelser i henhold til lov om social bistand, såfremt fonden ikke varetager andre opgaver,
- 4) folkekirkens selvejende institutioner, anerkendte trossamfund, almennyttige bolig-selskaber, godkendte uddannelsesinstitutioner og teknologiske serviceinstitutioner, såfremt fonden ikke ud over sit hovedformål varetager andre opgaver, og
- 5) fonde, hvis egenkapital ikke overstiger 50.000 kr.

§ 2. En fond, der er oprettet før lovens ikrafttræden, skal af bestyrelsen anmeldes til registrering inden den 1. oktober 1983.

Stk. 2. En fond, der oprettes efter lovens ikrafttræden, skal af bestyrelsen anmeldes til registrering senest 4 måneder efter oprettelsen.

Stk. 3. Fonde, hvis egenkapital forøges til mere end 50.000 kr., skal af bestyrelsen anmeldes til registrering senest 4 måneder efter forøgelsen.

§ 3. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om registreringen, herunder om benyttelse af en særlig blanket til anmeldelsen.

§ 4. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om videregivelse af oplysningerne i fondsregisteret til private og andre offentlige myndigheder. Der kan herunder fastsættes regler om betaling for udlevering af oplysninger.

§ 5. Den, der undlader at anmelde en fond efter § 2, eller som ikke indgiver behørig anmeldelse efter de i medfør af § 3 givne forskrifter, straffes med bøde.

§ 6. Loven træder i kraft den 1. juni 1983.

§ 7. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Et udvalg under justitsministeriet afgav i januar 1983 en betænkning om fonde (nr. 970/1982). Betænkningen indeholder bl.a. to lovudkast – et udkast til en generel lov om fonde og et udkast specielt om erhvervsdrivende fonde. Betænkningen er sendt til en række myndigheder og organisationer med anmodning om en udtalelse inden den 1. april 1983.

Den 28. januar 1983 blev der i folketinget fremsat to private lovforslag, der i det væsentlige er i overensstemmelse med betænkningens to lovudkast. Under 1. behandlingen af de to lovforslag den 4. marts 1983 i folketinget blev der fra flere sider udtrykt tvivl om, hvorvidt det ville være muligt at nå at gennemarbejde lovforslagene i denne folketingssamling. Det blev foreslået, at man i stedet koncentrerede sig om snarest at gennemføre en lov om registrering af fonde.

Retsudvalget har i forlængelse af debatten under 1. behandlingen i folketinget anmodet justitsministeren om at udarbejde et lovforslag om registrering af alle fonde og herunder anmodet om, at anmeldelsesfristen på 6 måneder om muligt blev forkortet. På denne baggrund fremsættes dette lovforslag.

2. Forslaget til lov om registrering af fonde indebærer, at alle fonde inden 1. oktober 1983 skal anmeldes til registrering. Herved opnås, at der inden for relativ kort tid fås et overblik over antallet af samtlige fonde og disses karakter, samt at der sikres offentlighed om de enkelte fondes formål og virke.

Såfremt forslaget vedtages, vil folketinget i næste folketingssamling have den nødvendige tid til og et bedre grundlag for at vurdere behovet for lovgivning på området.

3. Ved udarbejdelsen af forslaget er der taget udgangspunkt i de tidligere fremsatte lovforslag. Under hensyn til at der alene er tale om en registreringsordning, og da regeringen lægger vægt på

at få oplysningerne frem så hurtigt som muligt, er udformningen af registreringsordningen dog søgt noget forenklet.

a. Omfattet af registreringspligten er alle fonde, der må anses for væsentlige med henblik på udformningen af tilsynet med fondene. Undtaget er kun fonde med en egenkapital, der ikke overstiger 50.000 kr., og særlige fonde, som i forvejen i medfør af lovgivningen eller andre regelsæt er undergivet offentligt tilsyn.

b. Registreringen skal efter forslaget ske i fondsregisteret, der påtænkes placeret i justitsministeriets familieretsdirektorat. Ved anmeldelsen til registrering skal den enkelte fond udfylde en særlig blanket med oplysning bl.a. om fondens formål og økonomiske forhold. Af administrative grunde påtænkes der ikke foretaget nogen prøvelse af fondens forhold og karakter, herunder af fundatsens forenelighed med fondens stiftelsesgrundlag. Der er ikke efter forslaget pligt til løbende at indsende regnskaber og ajourføre de givne oplysninger, idet reglerne herom mest hensigtsmæssigt bør fastlægges i den endelige fondslovgivning. Registreringen vil tilvejebringe et samlet overblik over antallet og karakteren af de fonde, der består ved lovens ikrafttræden, og over de fonde, der senere oprettes. Når anmeldelserne er indkommet, vil de enkelte oplysninger blive registreret og bearbejdet i et edb-system, så hurtigt som det praktisk er muligt.

4. Bedømmelsen af de økonomiske og administrative konsekvenser af forslaget er præget af en vis usikkerhed, idet antallet af de fonde, der vil være omfattet af registreringspligten, ikke kendes og kun med store forbehold lader sig anslå.

Som anført foreslås det, at anmeldelserne indgives i løbet af perioden 1. juni – 30. september 1983. Arbejdet med udarbejdelse af anmeldelsesblanketter, modtagelse og kontrol af materialet, besvarelse af forespørgsler til registeret m.v. forudsættes udført af justitsministeriet, familieretsdirektoratet. Til dette arbejde forudsættes ansat ca. 10 medarbejdere i registerets etableringsperiode fra 1.

juni – 31. december 1983. Til driften af registeret, herunder behandling af anmeldelser af nyoprettede fonde, skal anvendes en kontorfunktionær. De pågældende medarbejdere kan ansættes i nogle af de eksisterende stillinger i familieretsdirektoratet, der hidrører fra det tidligere overformynderi. Disse stillinger er ledige og forudsættes nedlagt med udgangen af 1983 eller senest i løbet af 1984, efter at overformynderiets opgaver er fuldt afviklede. Lønudgifterne og kontorholdsomkostningerne til de nævnte medarbejdere udgør ca. 0,8 mio. kr. i 1983 og 150.000 kr. årlig i de følgende år.

Udgifterne til udarbejdelse af edb-blanketter, udvikling af edb-system, indtastning af oplysninger, udtræk af oplysninger m.v. skønnes at udgøre i alt 1,0 mio. kr. i 1983 og ca. 50.000 kr. årlig i de efterfølgende år.

Udgifterne til annoncering og henvendelser til advokater m.v. udgør ca. 0,5 mio. kr.

Udgifterne på i alt 2,3 mio. kr. i 1983 og 0,2 mio. kr. årlig i de følgende år modsvares af en tilsvarende forøgelse af justitsministeriets budgetreguleringskonto.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Forslaget indebærer, at alle fonde skal anmeldes til registrering i et fondsregister, der oprettes under justitsministeriet. Kun fonde med hjemsted i Danmark er omfattet af forslaget.

Stk. 1 svarer til det tidligere fremsatte forslag til lov om fonde § 1, stk. 1, § 3 og § 34, dog således at det også omfatter de fonde, der påtænkes omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde.

Ifølge *stk. 2* gælder registreringspligten ikke for de fonde, der i forvejen i medfør af lovgivningen eller bevillingsregler er undergivet offentligt tilsyn, og fonde, hvis egenkapital ikke overstiger 50.000 kr. Bortset fra undtagelsen vedrørende de små fonde svarer undtagelserne i det væsentlige til opregningen i det tidligere fremsatte fondslovforslag § 1, stk. 2, og forslaget til lov om erhvervsdrivende fonde § 1, stk. 4. Af administrative grunde er der foretaget en mere præcis afgrænsning af de grupper fonde, der undtages, ligesom der ikke er givet nogen bemyndigelsesadgang for justitsministeren til at fravige undtagelserne i særlige tilfælde.

Efter *stk. 2, nr. 2*, undtages fonde, der er oprettet ved eller i henhold til lov, og som er undergivet tilsyn af staten. Ved oprettelsen er det i almindelighed i loven eller i de regler, der er fastsat i henhold til loven, bestemt, at disse fonde er undergivet tilsyn af staten. For at fonden er undtaget, må

det mindst kræves, at fonden har pligt til årligt at indsende regnskab til gennemgang hos tilsynsmyndigheden.

Efter *stk. 2, nr. 3*, undtages bl.a. et betydeligt antal selvejende børne- og ældreinstitutioner inden for socialministeriets område. Varetager fonden andre opgaver, og er disse opgaver ikke blot ubetydelige biopgaver, er fonden omfattet af registreringspligten. Disse institutioner modtager offentligt drifts- eller anlægstilskud og er derfor undergivet offentligt tilsyn og økonomisk kontrol.

Efter *stk. 2, nr. 4*, undtages folkekirkens selvejende institutioner, anerkendte trossamfund, almennyttige boligselskaber, godkendte uddannelsesinstitutioner og teknologiske serviceinstitutter. Folkekirkens selvejende institutioner er de i lov om kirkers bestyrelse m.m. og lov om folkekirkens lønningsvæsen m.m. omhandlede institutioner. Anerkendte trossamfund er samfund, som har en retshjemlet adgang til under visse betingelser at få deres præster anerkendt og kirkelige handlinger tillagt gyldighed. Det er kun det anerkendte trossamfund som sådan, der undtages. Fonde, der administreres af eller i øvrigt har tilknytning til et anerkendt trossamfund, skal registreres. Ved godkendte uddannelsesinstitutioner forstås de institutioner, der er godkendt til at modtage statsstøtte. Varetager fonden andre opgaver ud over sit hovedformål, er den ikke omfattet af undtagelsen og skal derfor registreres.

I medfør af *stk. 2, nr. 5*, undtages fonde, hvis reelle værdi (handelsværdi) af egenkapitalen ikke overstiger 50.000 kr. Bestående fonde, hvis egenkapital ved lovens ikrafttræden ikke overstiger 50.000 kr., og nye fonde, hvis egenkapital ved fondens oprettelse ikke overstiger dette beløb, skal således ikke anmeldes til registrering. Forøges egenkapitalen senere, således at den kommer op over de 50.000 kr. i reel værdi, skal fonden anmeldes til registrering senest 4 måneder efter dette tidspunkt, jfr. § 2, stk. 3.

Til § 2

I *stk. 1* foreslås, at alle bestående fonde af bestyrelsen skal anmeldes til registrering inden 1. oktober 1983. I betænkningen blev der foreslået en anmeldelsesfrist på 1 år, som i det tidligere fremsatte lovforslag forkortedes til 6 måneder. Ved dette forslag er fristen yderligere nedsat til 4 måneder. Under hensyn til ferieperioden stilles der ikke forslag om en endnu kortere frist.

Efter *stk. 2* skal fonde, der oprettes efter lovens ikrafttræden, af bestyrelsen anmeldes til registre-

ring senest 4 måneder efter oprettelsen. Fonde, hvis egenkapital ved stiftelsen eller lovens ikrafttræden ikke oversteg 50.000 kr., men som senere får forøget deres kapital, således at egenkapitalen nu overstiger 50.000 kr., skal anmeldes senest 4 måneder efter kapitalforøgelsen, jfr. *stk. 3*.

Til § 3

I medfør af denne bestemmelse kan justitsministeren fastsætte nærmere regler om den praktiske gennemførelse af registreringen. Det er hensigten at fastsætte, at anmeldelse skal ske ved benyttelse af en særlig blanket. Den enkelte fond vil blive anmodet om at oplyse navn og adresse, formål, om fonden er erhvervsdrivende, om den er stadfæstet og visse tal fra seneste årsregnskab, herunder størrelsen af aktiver og passiver, overskud, administrationsudgifter, henlæggelser og uddeling. Oplysningerne i blanketten forventes – i hvert fald for størstedelens vedkommende – indkodet i et edb-system. Herved muliggøres statistisk bearbejdning af oplysningerne. Der vil således forholdsvis hurtigt kunne skabes et overblik bl.a. over fondenes karakter, størrelsen af fondenes egenkapital og overskud samt uddeling. Det er endvidere hensigten at fastsætte, at der ved anmeldelsen til registrering skal vedlægges fondens fundats og for fonde, der er oprettet før lovens ikrafttræden, tillige det senest afsluttede årsregnskab.

Til § 4

Bestemmelsen giver justitsministeren hjemmel til at fastsætte nærmere regler om offentlige myndigheder og privates adgang til oplysningerne i fondsregisteret. For så vidt angår de oplysninger, der registreres i edb-registeret, påtænkes der givet adgang for både private og offentlige myndigheder til at få udleveret oplysninger. Det vil dog for private blive en forudsætning for at få oplysninger fra registeret, at det angives, hvilken bestemt fond der ønskes oplysning om. Reglerne om adgang til de oplysninger, der indgår i fondsregisterets sag om hver enkelt fond, vil blive fastsat således, at de i det væsentlige svarer til offentlighedslovens regler om aktindsigt. Reglerne vil således ikke give adgang til at få oplysninger om enkeltpersoners personlige og økonomiske forhold, herunder om navnene på legatmodtagere. Af administrative grunde vil det blive fastsat, at offentligheden først vil få adgang til oplysningerne i fondsregisteret, når opbygningen af registeret er afsluttet.

Til § 5

I denne bestemmelse hjemles bødestraf for overtrædelse af den anmeldelsespligt, der efter § 2 påhviler bestyrelsen, og for overtrædelse af forskrifterne for anmeldelsen. Den svarer med mindre ændringer til det tidligere fremsatte lovforslags § 39, stk. 1 og 3.